

METODA GEOMETRIJSKOG MESTA KORENOVA U DINAMIČKOJ ANALIZI JEDNOSTRUKO PRENOSNIH SISTEMA AUTOMATSKOG UPRAVLJANJA

I OPŠTI DEO

1. OPŠTA PITANJA I BAZIČNE POSTAVKE	
METODE GEOMETRIJSKOG MESTA KORENOVA	1
   1.1 Hronološki pregled	
postignutih rezultata na polju	
izučavanja metode geometrijskog mesta korenova	2
1.1.1 Jednostruko prenosni	
sistemi automatskog upravljanja sa povratnom spregom	2
1.1.2 Višestruko prenosni	
sistemi automatskog upravljanja sa povratnom spregom	2
Literatura	7

II METODA

GEOMETRIJSKOG MESTA KORENOVA U PRIMENI NA JEDNOSTRUKO PRENOSNE SISTEME AUTOMATSKOG UPRAVLJANJA

2. VREMENSKI KONTINUALNI LINEARNI SISTEMI AUTOMATSKOG UPRAVLJANJA	11
2.1 Definicija geometrijskog mesta korenova	11
2.2 Pravila za konstrukciju hodografa GMK	14
2.3 Primena metode geometrijskog mesta korenova u dinamičkoj analizi zatvorenih sistema automatskog upravljanja	34
2.3.1 Stabilnost	34
2.3.2 Stepen prigušenja	36
2.3.3 Pojačanja i statičke greške	39
2.3.4 Dominantna vremenska konstantna i vreme smirenja	39
2.3.5 Pretek pojačanja	39
2.3.6 Propusni opseg	41
2.3.7 Određivanje frekventnih karakteristika	41
2.3.8 Hodograf geometrijskog mesta korenova za $-\infty \leq K_{ok} < 0$	43
Literatura	44
3. VREMENSKI DISKRETNI LINEARNI SISTEMI AUTOMATSKOG UPRAVLJANJA	45
3.1 Uzajamna veza između odziva i položaja korena u <i>s</i> ravni i <i>z</i> <i>ravni</i>	45
3.2 Efekat distribucije polova i nula u <i>z</i> <i>ravni</i> na maksimalni preskok i na trenutak nastajanja preskoka u odzivu vremenski diskretnog sistema	48
3.3 Metoda geometrijskog mesta korenova za vremenski diskretne sisteme automatskog upravljanja	55
Literatura	62

5. METODA

GEOMETRIJSKOG MESTA KORENOVA: Geometrijski prilaz	71
5.1 Uvod	71
5.2 Postavka zadatka	71
5.3 Geometrijska struktura matrica B i C	75
5.3.1 Značaj strukture matrica B i C	75
5.3.2 Višestruko prenosne nule i nulti prostor matrica B i C	76
5.4 BC pristup	78
5.4.1 Slučaj kada je matrični proizvod CB punog ranga	78
5.4.2 Slučaj kada je matrični proizvod CB nepotpunog ranga	83
5.4.3 Asimptotsko ponašanje geometrijskog mesta korenova u slučaju nepotpunog ranga CB	88
5.4.4 Specijalni slučajevi	93
5.5 CB pristup	96
5.5.1 Uvod	96
5.5.2 Struktura CB	97
5.5.3 Beskonačne nule prvog i drugog reda	98
5.5.4 Opšti slučaj – beskonačne nule svih mogućih redova	99
5.6 Pivoti	104

5.7 Uglovi napuštanja polova i pristizanja u konačne nule višestruko prenosnih sistema	106
5.7.1 Uvod	106
5.7.2 Analiza postavljenog zadatka	106
5.8 Algoritam za konstrukciju	112
5.9 Primeri	125
5.10 Inverzni sistem	144
5.11 Problem sinteze kod višestruko prenosnih SAU	149
Literatura	157
 6. METODA	
GEOMETRIJSKOG MESTA KORENOVA:	
Prilz sa pozicija razvoja u redove	159
6.1 Uvod	159
6.2 Beskonačne nule i asimptote	162
6.2.1 Beskonačne nule prvog reda	162
6.2.2 Beskonačne nule drugog reda	164
6.2.3 Beskonačne nule višeg reda	168
6.2.4 Slučaj nesvojstvenih sistema	174
6.3 Asimptotsko ponašanje hodografa GMK	176
6.4 Pivoti	180
6.4.1 Lokacija pivota	180
6.4.2 Postavljanje pivota u željenu lokaciju	181
6.5 Prilazak konačnim nulama	182
6.5.1 Konačne nule	182
6.5.2 Uglovi prilaska konačnim nulama	187
6.6 Uglovi napuštanja polova	191
6.6.1 Prvi pristup – razvijanje u red	191
6.6.2 Drugi pristup – primena bilinearne transformacije	192
6.7 Presek hodografa GMK sa imaginarnom osom	196
6.7.1 Uvod	196
6.7.2 Analiza	196
6.8 Numerički primer	202
Literatura	210

7. METODA**GEOMETRIJSKOG MESTA KORENOVA:**

Prilaz sa pozicija karakteristične funkcije pojačanja i karakteristične frekventne funkcije	213
7.1 Uvod	213
7.2 Postavka problema	216
7.3 Određivanje asimptota geometrijskog mesta korenova	219
7.4 Određivanje položaja pivota geometrijskog mesta korenova	222
7.5 Određivanje uglova napuštanja i prilaska geometrijskog mesta korenova	223
7.6 Butterworth-ovi modeli	224
7.7 Numerički primeri	228
Literatura	245

8. METODA**GEOMETRIJSKOG MESTA KORENOVA:**

Prilaz sa pozicija karakteristične funkcije	247
8.1 Uvod	247
8.1.1 Struktura sistema, priliminarna razmatranja i osnovna označavanja	247
8.1.2 Veza između karakterističnih jednačina otvorenog i zatvorenog kola dejstva sistema za datu osnovnu strukturu sa povratnom spregom	249
8.2 Karakteristične funkcije	253
8.3 Reimann-ova ravan karakteristične funkcije	254
8.4 Metod za konstruisanje <i>Reimann</i> -ovih ravni karakterističnih funkcija prenosne matrice	256
8.5 Odnos između algebarski definisanih polova i nula skupa karakterističnih funkcija	259
8.6 Newton-ov dijagram	261
8.7 Numerički primeri	266
8.8 Još neka dopunska pojašnjenja suštinskih osobina karakterističnih funkcija	270

8.8.1 Polovi i nule karakteristične funkcije	271
8.8.2 Karakteristični vektor funkcija za matrične funkcije kompleksne promenljive	273
8.8.3 Algebarska definicija polova i nula matrice prenosnih funkcija	271
8.8.4 Pravila za određivanje polinoma polova i polinoma nula	273
8.9 Značaj nula višestruko prenosnih sistema za analizu i sintezu	278
Literatura	284
9. OPTIMALNA METODA	
GEOMETRIJSKOG MESTA KORENOVA	
U PRIMENI NA VIŠESTRUKO PRENOSNE	
SISTEME AUTOMATSKOG UPRAVLJANJA	285
9.1 Uvod	285
9.2 Metoda geometrijskog mesta korenova i optimalna metoda geometrijskog mesta korenova	286
9.3 Konačne i beskonačne nule	287
9.4 Konačne granice optimalnog geometrijskog mesta korenova	290
9.4.1 Povratno odstupanje i optimalno geometrijsko mesto korenova	290
9.4.2 Optimalne konačne nule	292
9.5 Asimptote optimalnog geometrijskog mesta korenova	294
9.5.1 Optimalne beskonačne nule prvog i drugog reda	294
9.5.2 Optimalne beskonačne nule trećeg reda	297
9.5.3 Optimalne beskonačne nule četvrtog reda	303
9.5.4 Optimalne beskonačne nule petog i viših redova	304
Literatura	314

METODA GEOMETRIJSKOG MESTA KORENOVA - DODACI

IV DODACI

Dodatak A	Oznake	315
Dodatak B	Spirula	321
Dodatak C	Hodograf geometrijskog mesta korenova pri negativnim vrednostima faktora pojačanja otvorenog kola	331
Dodatak D	Izgledi hodografa geomatrijskog mesta korenova u sistemima automatskog regulisanja sa minimalno faznim otvorenim kolima	335
Dodatak E	Striktno svojstveni i nesvojstveni sistemi	340
Dodatak F	Izvodi iz linearne algebre	342
Dodatak G	Ortogonalnost vektora $\mathbf{b}$ i $\mathbf{c}^T$	354
Dodatak H	Karakteristične algebarske funkcije i Butterworth-ovi modeli ..	355
Dodatak I	Nule i polovi višestruko prenosnih sistema	357
Dodatak J	Invarijantni faktori	367
Dodatak K	Anihilatori matrica	369
Dodatak L	Karakteristični polinom SAU	373
Dodatak M	Primer određivanja nula višestruko prenosnog sistema	375
Dodatak N	Spektralna dekompozicija matrice BC	377
Dodatak O	Shur-ova formula	379
Dodatak P	Direktna suma	380
Dodatak Q	Gershgorin-ova teorema	382
Dodatak R	Dokaz Leme 5.2	383
Dodatak S	Dokaz Teoreme 5.6	385
Dodatak T	Markov-ljevi parametri	387
Dodatak U	Dokaz Stava 5.1	392
Dodatak V	Spektralna dekompozicija matrice BKC u slučaju očigledne degeneracije matrice CBK	393

Dodatak W Jordan-ove matrične forme i sopstveni vektori	395
Dodatak X Moore – Penrose – ova generalisana inverzija	401
Dodatak Y Neka pojašnjenja u vezi Leme 6.2	409
Dodatak Z Dokaz ekvivalentnosti asimptotskog ponašanja sistema S_1 i S_2	410
Dodatak Ž Dopunski rezultati i dokazi	412
Literatura	415